

KÖRÖS-VIDÉKI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
GYULA

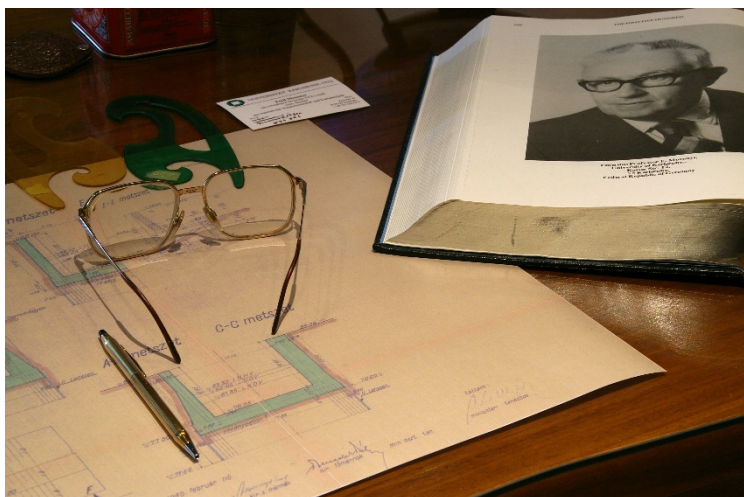
110 ÉVE SZÜLETETT DR. MOSONYI EMIL PROFESSZOR

Többszörösen is okunk van arra, hogy ez év novemberében dr. Mosonyi Emilre emlékezzünk, ugyanis a jeles mérnök száztiz évvel ezelőtt született, 1910. november 10-én, ráadásul a Tájvízházban lévő emlékszobája is e hónap 24-én ünnepi átadásának tizedik évfordulóját. Az elmúlt időszak alatt több ezer látogatót fogadtunk és ismertettünk meg kiállításunk ezen tárlatával. Voltak, akik véletlenül toppantak be hozzánk, akadtak, akik mások ajánlására vagy egyéni döntésük alapján érkeztek. Sokakat megragadott a nem túl szokványos tematika: a víz többszempontú bemutatása; nagy örömmel fogadták tárlatvezetéseinket, érdeklődve tekintették meg kiállításunkhoz tartozó filmjeinket. Dr. Mosonyi Emil emlékszobája valahogyan elkülönül, talán inkább kiemelkedik a többi termünk közül. Olyan, mint egy sziget, ahová jól esik horgonyt vetni és benne elidőzni. Szakmai szemmel ítélve is eltér az egyéb kiállítási terüinktől. Mondhatni múzeum a múzeumban. Tény, hogy az emlékszoba genius loci-ja, avagy a hely szelleme sokakat megérintett.

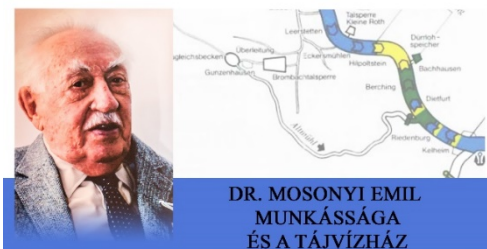
Eleve rokonszenves ember benyomását kelti dr. Mosonyi Emil fotója, rövidfilmjéből megismerhető hangja, eseménydús életútja, sikerektől és küzdelmekről való edzettsége, közismert egyenessége tovább növelheti az iránta érzett szimpátiát. Ha három szóban kellene őt jellemezni, talán az alábbiak illenének rá leginkább: tartás, intelligencia, humor. Gyakorta szívet marcangoló busongás lett úrrá látogatóinkon afölött keseregve: íme egy újabb példája a hazáját elhagyni kényszerülő lángelmének vagy: milyen lett volna hazánk vízügyi szempontból, ha neki nem kellett volna emigrálnia?

Nézzünk néhány esetet, amelyek bizvást jobban fogják illusztrálni, milyen hatással is volt látogatóinkra Emil bácsi emlékszobája.

Néhány évvel ezelőtt egy őszi hétvégi napon egy idősebb, jól szituált úriember lépett be a Tájvízház aajtáján és már a jegy vásárlása közben kategorikusan kijelentette, hogy őt kifejezetten csak a dr. Mosonyi Emil-

emlékszoba érdekli kiállításunk látnivalói közül, sőt elárulta, kifejezetten emiatt vonatozott le a fővárosból. Beszámolt arról, hogy nejevel együtt részt vett a majd' harminc évvel ezelőtti Bős-nagymarosi vízlépcső elleni tüntetésen. Felesége és ő egyaránt értelmiségiek voltak igen magas pozíciókat töltve be kulturális területen. Mindezen háttér és szellemi fölvértezetség sem volt elegendő ahhoz, hogy abban a zavaros ügyben tisztán láthassanak. Hosszú évek voltak szükségesek ahhoz, hogy belássák: Mosonyi Emilnek igaza volt a vízlépcső szükségessége kapcsán. Sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy '87 után - miután emigrációjából már büntetlenül hazalátogathatott - támadásoknak volt kitéve az akkor már világhírré rendelő professzor. Tulajdonképpen azért jött el Gyulára, hogy kegyeletét lerója dr. Mosonyi Emil előtt, és hogy személyesen bevallhassa neki, utólag értette meg, a professzor ebben az ügyben is helyesen gondolkodott és jót akart.

DR. MOSONYI EMIL
MUNKÁSSÁGA
ÉS A TÁJVÍZHÁZ

Egy másik jellemző esetet is had említsünk meg, még pedig a Bagyinszki Zoltánét. Városunk köztekintélynek örvendő fotográfusa több ízben járt már a Tájvízházban, hol saját kiállítását rendezve, hol más kiállítását megnyitva, esetleg pusztán látogatóként rokonokat, ismerősöket kísérve. Egyszer azonban elhatározta, hogy alaposan szemügyre vesz mindent múzeumunkban és néhány órát eltöltve,

tárlatvezetésünket meghallgatva tudatosodott benne, hogy milyen kincsek rejlenek a Tájvízház falai között. Kiváltképp a dr. Mosonyi Emil Emlékszobától volt lenyűgözve, felismerve a kimagasló képességű mérnök jelentőségét, mind hazai, mind világviszonylatokban, valamint lelkesedve szerzett tudomást a végakarataról, ami szerint a singeni dolgozószobájának tartozékai minket illetnek meg. Ekkor indítványozta, mint a Gyulai Települési Értéktár Bizottság titkára, hogy jelöljük az emlékszobát a gyulai értékek közé. A Bodoki Károly Vízügyi Múzeum Baráti Kör el is készítette a pályázáshoz szükséges dokumentumokat és kisvártatva megszületett a döntés, ami kimondta, hogy dr. Mosonyi Emil életműve és az örökséget bemutató Tájvízház illő helyet kap a gyulai értékek sorában.

Ugye mi minden kibontakozhat egyetlen ember múzeumlátogatásából?!

Időrendben is harmadikként említendő meg egy friss, idei Tájvízház-látogatás emléke. Nyáron egyik este négy jókedélyű és érdeklődő turista érkezett hozzánk, akik szemmel láthatóan élvezték tárlatunk megtekintését, kíváncsian nézték meg filmjeinket, kérdéseikkel aktív jelenlétüket fejezték ki a tárlatvezetés során. Úgy esett, hogy az emlékszoba került utolsóként bemutatásra látóivalink közül. A professzor életpályájának taglalása közben az egyikőjüket villámcsapásszerűen érte az emlékezés. Fölrévedt benne sok-sok információ, amelyeket a keresztapjától - Dr. Kovács Lajostól - hallott, aki Emil bácsi tanítványa volt - és nagy tisztelője is egyben - és aki a vízügynél dolgozott 1980-ig, ám az akkori rendszer elűzte és az NSZK-ba volt kénytelen emigrálni. Az úriember nem volt más, mint Bódiss Miklós budapesti zenetanár, aki az Essenben élő Dr. Kovács Lajos keresztfiaként felajánlotta, hogy szívesen beszélne emlékeiről dr. Mosonyi Emil kapcsán. Mi biztosítottuk őt arról, hogy a Bodoki Károly Vízügyi Múzeum Baráti Kör örömezt fogadná, ha élményeit akár levélben, akár személyesen

megosztaná. Záróakkordként megmutattuk neki Emil bácsi fő művének egyik dedikált kötetét, amit barátjának, Dr. Kovács Lajosnak ajándékozott, és aki néhány évvel ezelőtt a Tájvízháznak adományozta azt. Megtalált kincs fölött érzett boldogsághoz tudnám hasonlítani a zenetanár látogatónk reakcióját, aki megilletődve vette kézbe és fotózta le ezt a könyvet.

Tovább szükségtelen bizonygatni a dr. Mosonyi Emil Emlékszoba látogatóinkra gyakorolt pozitív hatását, ez a néhány példa teljességgel alátámasztja azt és élteti a reményt, hogy egy igaz ember bölcsességei - még ha szakmai vonatkozásúak is - utat fognak találni mindenkor a nyitott szívvel rendelkező és tudni vagy emlékezni vágyó emberek felé.

Hálásan gondolunk Emil bácsira!

Péli Tibor István
múzeumvezető